

Paragraaf 5.1 Hoeveel kost het?

Verkoopprijs	= de prijs die een producent voor zijn product ontvangt (excl. btw)
Inkoopprijs	= de prijs die een producent moet betalen voor een product (excl. btw)
Consumentenprijs	= de prijs die de consument moet betalen (incl. btw)
Afzet	= hoeveelheid producten
Verkoopwaarde	= omzet, alle inkomsten dat een bedrijf maakt door verkoop
Inkoopwaarde	= alle kosten die een bedrijf maakt door in te kopen
Brutowinst	= toegevoegde waarde, de winst voor aftrek van bedrijfskosten
Brutowinstmarge	= de brutowinst per product in procenten bovenop de inkoopprijs
Bedrijfskosten	= alle kosten die een bedrijf maakt (excl. inkoopwaarde)
Nettowinst	= de winst na aftrek van bedrijfskosten

Berekening omzet verkoopwaarde = afzet × verkoopprijs

Berekening inkoopwaarde inkoopwaarde = afzet × inkoopprijs

Berekening brutowinst brutowinst = verkoopwaarde – inkoopwaarde

Berekening nettowinst nettowinst = brutowinst – bedrijfskosten

Winstberekening

Omzet	
Inkoopwaarde	-
Brutowinst	
Bedrijfskosten	-
Nettowinst	

Winst vergroten door:

- Kosten & inkoopwaarde verlagen
- Omzet vergroten

Marktaandeel = de afzet of omzet van een bedrijf in verhouding tot de totale afzet of totale omzet van de productgroep

Kapitaalgoederen = goederen om mee te produceren die langer dan een jaar binnen en onderneming blijven

Gebruiksduur

- Technische levensduur = als het product versleten is
- Economische levensduur = als de kosten van onderhoud te hoog worden

Afschrijving = de jaarlijkse waarde vermindering van een kapitaalgoed

Reserveren = als je het bedrag van afschrijving reserveert kan je na de gebruiksduur het kapitaalgoed vervangen

Restwaarde = het bedrag dat het kapitaalgoed nog oplevert na de gebruiksduur

Berekening afschrijving per jaar Afschrijving per jaar = $\frac{\text{aanschafprijs} - \text{restwaarde}}{\text{gebruiksduur}}$

Btw = Belasting toegevoegde waarde, een verplichte belasting die wordt geheven door de overheid over producten. De verschillende tarieven zijn

- 21% = algemeen tarief
- 6% = verlaagd tarief
- 0% = vrijgesteld

Internet verwijzing:
www.belastingdienst.nl

Paragraaf 5.2 Kun je meer produceren?

Productiecapaciteit = hoeveel een bedrijf kan produceren

- is afhankelijk van
 - Beschikbare arbeidskrachten
 - Beschikbare kapitaalgoederen
- Bezetting
 - Onderbezetting = als er minder vraag is naar producten dan dat het bedrijf kan produceren
 - Overbezetting = als er meer vraag is naar producten dan dat het bedrijf kan produceren

Innovatie = technologische ontwikkeling, vernieuwing van producten of productiemethodes

Productie

- Kapitaalintensief = als er in verhouding meer kapitaal dan arbeid wordt gebruikt
- Arbeidsintensief = als er in verhouding meer arbeid dan kapitaal wordt gebruikt

Mechanisatie = het vervangen van menselijke arbeid door machines

Automatisering = het vervangen van menselijke arbeid door computers

Arbeidsproductiviteit = de hoeveelheid producten die een arbeidskracht kan maken in een bepaalde tijd. De arbeidsproductiviteit kan verhoogd worden door:

- Innovatie = mechanisering of automatisering
- Arbeidsverdeling = specialisatie, iedereen doet waar hij goed in is
- Scholing = dan kan je beter en sneller werken
- Beloning = prikkelt werknemers om beter te presteren
- Arbeidsomstandigheden = werknemers zullen beter hun best doen in een fijne omgeving

Functies = verzameling taken die door een medewerker worden uitgevoerd

- Uitvoerend = het uitvoeren van opdrachten die aan je gegeven zijn
- Leidinggevend = het geven van opdrachten aan en controleren van medewerkers

Bedrijfstijd = het aantal uren dat een bedrijf per week open is. De bedrijfstijd kan je vergroten door 24/7 open te zijn

Productiekosten = wat het kost om een product te maken

- Lonen
- Grondstoffen
- Energie
- Huisvesting
- Belastingen
- Etc.

Stijging productiekosten = productie wordt duurder, kosten worden doorberekend in de verkoopprijs, dus verkoopprijs stijgt ook

Winst maken = verkoopprijs moet hoger zijn dan de productiekosten

Paragraaf 5.3 Heb je werk?

Arbeidsmarkt = het geheel van vraag naar en het aanbod van arbeid

- Vraag = (werkgelegenheid) werkgevers & zelfstandigen
- Aanbod = werknemers, werklozen & zelfstandigen (beroepsbevolking)

Werkgelegenheid = alle bezette + alle niet bezette arbeidsplaatsen (vacatures)

Verborgene werkgelegenheid (niet officieel)

- Zwart werken
- Vrijwilligerswerk
- Overwerk
- Etc.

Beroepsbevolking

- Alle inwoners tussen de 15 en 65 jaar
- Die werken of actief opzoek zijn naar werk
- Voor ten minste 12 uur per week

Werklozen = niet werkende beroepsbevolking

Werkloosheid = als de vraag naar arbeid minder is dan het aanbod van arbeid

Krappe arbeidsmarkt = als de vraag naar arbeid groter is dan het aanbod van arbeid

Conjuncturele-werkloosheid = werkloosheid die ontstaat door tijdelijke uitval van de vraag naar producten. Dit komt door schommelingen in de economie.

Structurele-werkloosheid = werkloosheid die ontstaat door blijvende veranderingen aan de aanbod zijde. Dit komt door innovatie, outsourcing en reorganisaties.

Outsourcing = het verplaatsen van productie naar landen waar de kosten lager zijn

Frictiewerkloosheid = werkloosheid die ontstaat doordat je tijdelijk tussen twee banen inzit

Seizoenswerkloosheid = werkloosheid die ontstaat omdat het werk seizoensgebonden is

Regionale-werkloosheid = werkloosheid die ontstaat omdat er in een bepaalde regio geen of minder werkgelegenheid is

Berekening werkloosheidspercentage $\text{werkloosheidspercentage} = \frac{\text{werkloze beroepsbevolking}}{\text{beroepsbevolking}} \times 100$

Duur werkloosheid

- Tijdelijk = korter dan één jaar
- Langdurig = langer dan één jaar

WW uitkering = als je vanuit een werkende situatie onvrijwillig werkloos wordt heb je recht op een Werkloosheidswetuitkering

Geregistreerde-Werkloosheid = de werklozen beroepsbevolking die staat ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf

Verborgene-werkloosheid = de werklozen die niet staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf

Paragraaf 5.4 Is er werk?

Bestedingen = uitgaven door burgers (consumenten), bedrijven en overheid (investeren)

- Stijging van bestedingen → er worden meer producten gemaakt/gekocht → werkgelegenheid stijgt
- Daling van bestedingen → er worden minder producten gemaakt/gekocht → werkgelegenheid daalt

Consumentenvertrouwen = de bereidheid van consumenten om producten te kopen

- Hoog = consumenten gaan meer besteden (consumeren)
- Laag = consumenten gaan minder besteden (sparen)

Loonmatiging = lonen niet te snel laten stijgen

- Stijging lonen → productiekosten stijgen → producten worden duurder → minder consumptie → minder werkgelegenheid

Arbeidsdeelname = arbeidsparticipatie, het percentage van de bevolking dat tot de beroepsbevolking behoort

Berekening arbeidsparticipatie $\text{arbeidsparticipatie} = \frac{\text{beroepsbevolking}}{\text{totale bevolking}} \times 100$

Arbeidsparticipatie bevorderen door:

- Kinderopvang
- Deeltijdwerk mogelijk maken
- Flexibel werken / flexwerkers (wisselende werktijden)
 - Nul-urencontract
 - Tijdelijk werk (invallers en uitzendkrachten)

Werkloosheidsbestrijding

- Arbeidstijdverkorting = de werkweek korter maken, waardoor er meer mensen nodig zijn om het werk te doen
- Ondernemingsklimaat = het stimuleren van bedrijven zich te vestigen in Nederland